

Høringsnotat

Forslag til reguleringstiltak i fisket etter kveite

Fiskeridirektoratet 3. juni 2022

Høringsnotat

Regulering av fisket etter kveite

Årstall

2022

Ansvarlig avdeling:

Ressursavdelingen

Emneord:

Kveite

Arkivsaksnummer:

22/6651

Dato utgitt:

3. juni 2022

Totalt antall sider:

24

Saksansvarlig:

Andreas Haugstvedt

Høringsnotat

Regulering av fisket etter kveite

Innholdsfortegnelse

1. Bestandssituasjonen og utviklingen i fisket.....	2
2. Fangstutvikling for ulike redskapstyper	4
3. Fangstutvikling i området ved Sørøya	9
4. Nærmere om ulike fiskerier	11
4.1. Garnfiske etter kveite.....	11
4.2. Linefiske etter kveite.....	11
4.3. Fangst av kveite i fredningsperioden.....	12
4.4. Rekreasjonsfiske etter kveite.....	15
5. Reguleringsforslag.....	16
5.1. Økning av minstemålet.....	17
5.2. Styrking av gytefredningen	18
5.2.1. Fredning for alle redskapstyper	18
5.2.2. Innskjerpet bifangstadgang i garnfisket	18
5.2.3. Frafall av kompensasjon ved ilandføring av utilsiktet fangst av kveite	19
5.3. Redskapsbegrensninger, røktingskrav og innmelding av bruk	19
5.4. Særlig om fisket etter kveite sør for 62°N	20
5.4.1. Forbud mot å fiske breiflabb med garn i fredningsperioden for kveite.....	20
5.4.2. Utvidelse av fredningsperioden for kveite sør for 62°N	22
5.4.3. Fiskeridirektoratets vurdering	22
5.5. Konsekvenser av reguleringsforslaget.....	23
6. Sammendrag.....	23
6.1. Konkrete reguleringstiltak.....	23
6.2. Innspill til tiltak i fritids- og turistfisket og eventuelle særlige tiltak sør for 62°N.....	24
7. Høringsfrist	25

1. Bestandssituasjonen og utviklingen i fisket

Havforskningsinstituttet opplyser¹ at forskningsinnsatsen på kveite er svært begrenset. Det er i samarbeid med fiskere gjennomført merking av kveite som har gitt informasjon om bl.a. vandringsmønster. Kveite i alle størrelser synes generelt å være svært stedegne, selv om merkeforsøkene viser at kveite i noen tilfeller kan vandre langt. Kveita er følsom for beskatning grunnet høy alder ved kjønnsmodning og ansamling på gytefelt, og det er derfor innført begrensninger i fisket i gyteperioden.

En rapport fra Havforskningsinstituttet om kveite i norske farvann er tilgjengelig her:

https://www.hi.no/resources/publikasjoner/rapport-fra-havforskningen/2009/havrapp_2009-1_til_web.pdf

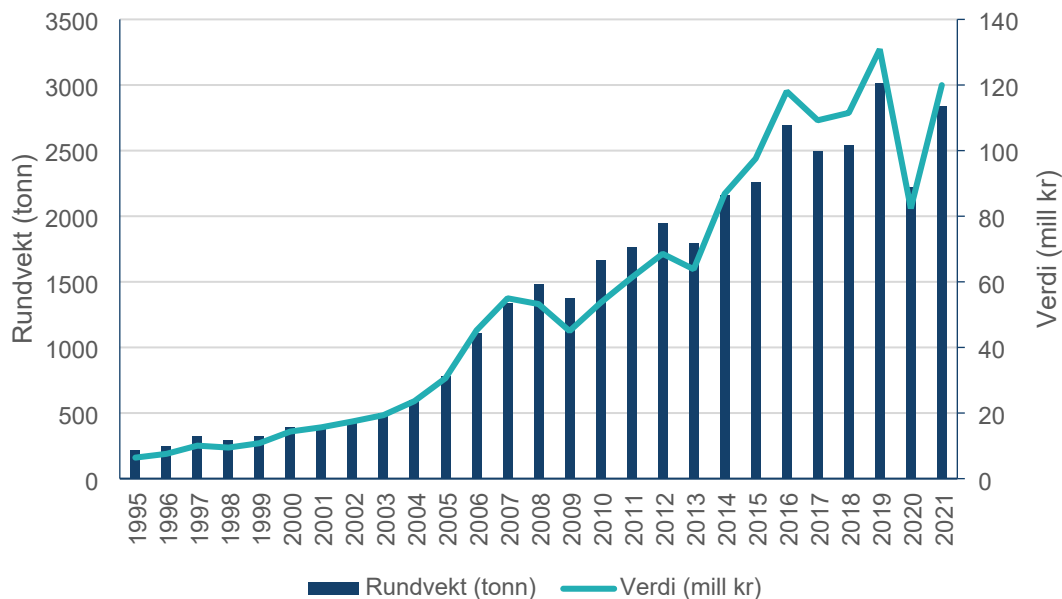
Havforskningsinstituttet gjennomfører også årlig et kysttokt i områdene nord for 62° N. Kysttoktet er ikke direkte rettet mot kveite, men bidrar likevel til et bilde av bestanden. Fiskerne har også erfart større forekomster av småkveite som bifangst i andre fiskerier, og den generelle trenden er at innslagene av kveite nord for 62° N har vært økende siden 1995.

De kommersielle fangstene av kveite nord for 62° N økte ca. 10-15 % årlig² i perioden fra 1995 til 2016 (figur 1). Vi ser av figur 1 at årlig fangstkvantum senere har holdt seg på et relativt høyt nivå, med topp i 2019 og en ny økning i 2021. Et noe lavere fangstkvantum i 2020 kan tilskrives markedsproblemer og stopp i høstfisket dette året grunnet markedsproblemer som følge av situasjonen med Covid-19.

¹ <https://www.hi.no/hi/temasider/arter/atlantisk-kveite>

² Gjennomsnittlig årlig økning på 13,4 % i perioden.

Kveite landet nord for 62° N i perioden 1995-2021

Figur 1. Fangstkvantum og førstehåndsverdi for kveite landet nord for 62° N i perioden 1995-2021.

Kilde: Norges Råfisklag (1995-1999) og Fiskeridirektoratet (2000-2021).

Havforskningsinstituttet vurderer¹ at en økning av de kommersielle fangstene nord for 62° N trolig skyldes en kombinasjon av bestandsøkning og økt innsats i det kommersielle fisket. Det er ikke uvanlig at innsatsen i fisket øker når en slik bestand tar seg opp. Det foreligger imidlertid ikke gode mål for innsatsen (antall krok, garn, fisketid) i dette fiskeriet, noe som gjør det vanskelig å fastslå hvor mye av fangstøkningen som skyldes bestandsvekst og hva som kan tilskrives innsatsøkning i fisket.

Fiskeridirektoratet har mottatt flere bekymringsmeldinger vedrørende utviklingen i fisket etter kveite nord for 62° N. Det meldes om effektivisering i form av at fartøy som driver direktefiske etter kveite fisker med økende garn- og krokmengde, og at fisket har blitt særlig intensivt i enkelte områder. Særlig direktefisket med line synes å ha blitt betydelig effektivisert. Ved Sørøya i Finnmark var det høsten 2021 flere eksempler på fartøy som landet rundt 10 tonn kveite etter to-tre dagers drift. Stadig flere har uttrykt bekymring for at kveitefisket nå drives for intensivt, med betydelig risiko for lokal og regional utfisking av kveitebestanden. Det etterlyses også ressurser for å innhente en bedre oversikt og kunnskap om kveitebestanden, jf. blant annet at Havforskningsinstituttet de siste årene har fått føringer om å styrke innsatsen knyttet til kystnære lokale fiskebestander.

I dette høringsnotatet beskrives utviklingen i fisket og gjeldende reguleringer, hvoretter det foreslås ulike reguleringstiltak som kan bidra til å sikre en (langsiktig) lønnsom og bærekraftig beskatning av kveitebestanden(e). Det tas her utgangspunkt i fangststatistikken og situasjonen nord for 62° N, men alt tyder på at bestandssituasjonen for kveite sør for 62° N er vesentlig svakere enn i nord. Flere av reguleringstiltakene som foreslås i dette høringsnotatet foreslås derfor å gjelde for hele landet.

Denne høringen må for øvrig ses i lys av Nærings- og fiskeridepartementets tildelingsbrev for 2021 til Fiskeridirektoratet, hvor direktoratet bl.a. bes om å «*arbeide for at lokale bestander høstes bærekraftig, blant annet gjennom områdereguleringer og regulering av redskapsbruk i kystnære områder*».

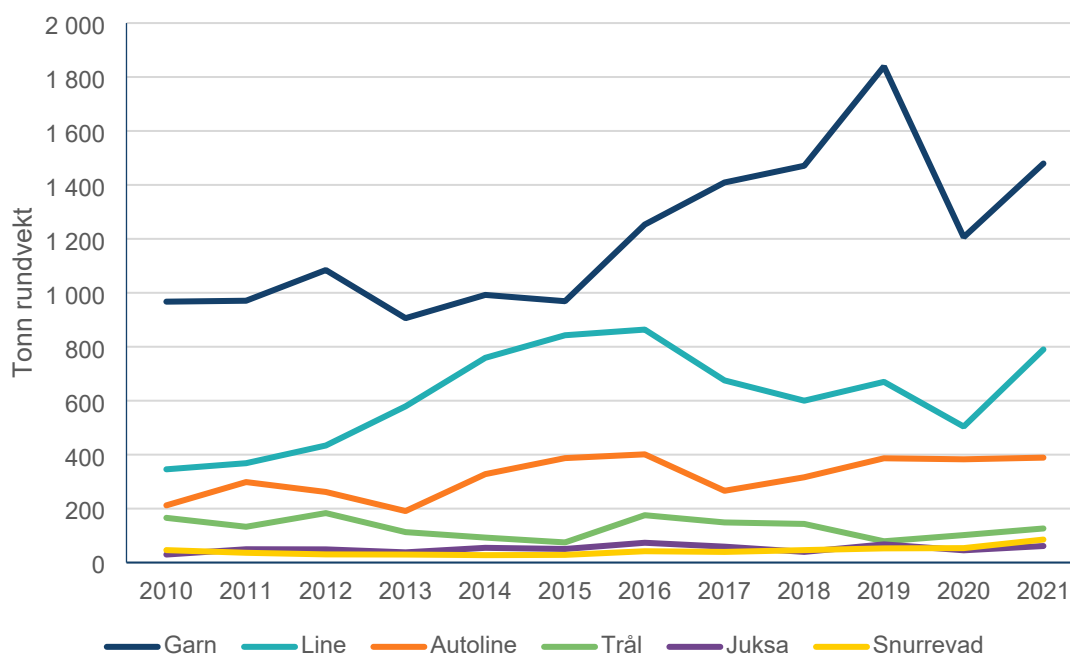
2. Fangstutvikling for ulike redskapstyper

Figur 2 viser årlig fangst av kveite landet nord for 62° N i perioden 2010 – 2021, fordelt på ulike redskap. Vi ser litt ulik utvikling for redskapene garn og line, som er de to redskapstypene som benyttes ved direktefiske etter kveite. For garn lå fangstkvantumet stabilt på rundt 1000 tonn årlig i perioden 2010–2015, deretter en årlig økning til vel 1800 tonn i 2019 før kvantumet falt tilbake til 1200 tonn i 2020 (jf. ovennevnte markedsutfordringer). Deretter ser vi en økning til nær 1500 tonn fisket med garn i 2021.

For line ser vi en litt annen utvikling. Fra 2010 til 2016 økte årskvantumet fra 346 til 864 tonn. Deretter tre år med kvantum mellom 600 og 675 tonn, før en nedgang til vel 500 tonn i 2020. I 2021 økte årskvantumet til 790 tonn.

Grafen for autoline i figur 2 viser fangst av kveite i ordinært autolinefiske, som anses å være bifangst ved fiske etter andre fiskeslag. For dette redskapet har årskvantumet for kveite ligget relativt stabilt oppunder 400 tonn i perioden 2014–2021.

Kveite landet nord for 62° N i perioden 2010 – 2021, fordelt på ulike fiskeredskap

Figur 2. Fangst av kveite (tonn rundvekt) landet nord for 62° N i perioden 2010 - 2021, fordelt på ulike fiskeredskap.

Kilde: Landings- og sluttseddelregisteret i Fiskeridirektoratet.

Det utøves direktefiske etter kveite med garn og line («kveitvad»), mens kveite tatt med andre redskap må anses som bifangst. Etterfølgende tabell 1 har tatt utgangspunkt i alle sluttsedler (nord for 62° N) med mer enn 100 kg kveite hvor kveite utgjør hovedfangst (>50 % av totalfangst), og en antagelse om at disse representerer landinger fra et direktefiske etter kveite. Vi får da en sammenlignbar oversikt over antall fartøy som kan anses å ha deltatt i et direktefiske etter kveite de enkelte år, med gjennomsnittstall for antall tonn kveite pr. tur og pr. fartøy de enkelte år.

Tabell 1. Antall fartøy med sluttsedler med >100 kg kveite hvor kveite utgjør hovedfangst (>50 % av totalfangst), antall slike sedler, rundvekt kveite summert for disse sedlene, samt gjennomsnittlig vekt (kg) av kveite pr. tur (seddel) og pr. fartøy de enkelte år i perioden 2017-2021 nord for 62° N. Dataene er spesifisert for kveite fisket med garn og med krokredskap, «Alle» er telling av unike fartøy (ikke sum) ettersom noen fartøy er med i begge grupper.

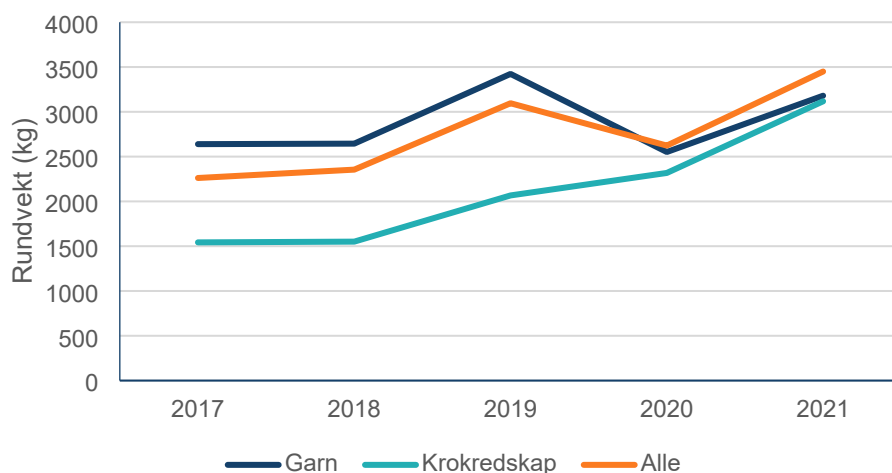
År	Redskap	Ant. fartøy	Ant. sedler	Kveite (tonn)	Kveite (kg)/fartøy	Kveite (kg)/tur
2017	Garn	291	1980	768	2639	388
	Krokredskap	282	1018	435	1543	427
	Alle	532	2998	1203	2261	401
2018	Garn	304	2041	804	2645	394
	Krokredskap	265	889	411	1551	462
	Alle	516	2930	1215	2355	415
2019	Garn	319	2321	1092	3423	471
	Krokredskap	270	1090	558	2067	512
	Alle	533	3411	1650	3096	484
2020	Garn	243	1465	620	2551	423
	Krokredskap	192	752	445	2318	592
	Alle	406	2217	1065	2623	480
2021	Garn	228	1438	725	3180	504
	Krokredskap	230	971	717	3117	739
	Alle	418	2409	1442	3450	599

Kilde: Landings- og sluttseddelregisteret i Fiskeridirektoratet.

De årlige fangstkvanta i tabell 1 representerer ca. 50 % av årlig landet kvantum nord for 62° N i årene 2017-2021. Med ovennevnte kriterier lagt til grunn tas med andre ord ca. halvparten av de kommersielle fangstene i et direktefiske etter kveite. Det fremkommer videre at det var i overkant av 500 deltakende fartøy årlig i perioden 2017-2019, og vel 400 deltakende fartøy i 2020 og 2021.

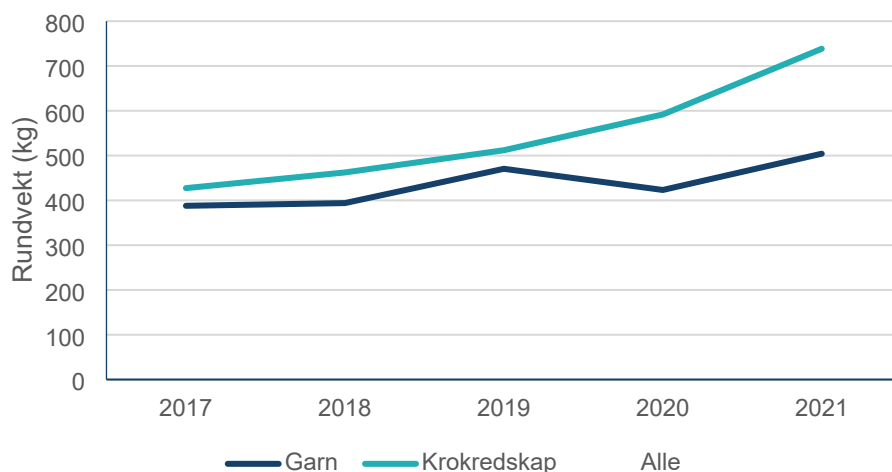
Antall fartøy og antall sedler i tabell 1 kan betraktes som et grovt bilde av innsatsen i dette fisket, og endringer i gjennomsnittsfangst pr. tur (sluttseddel) og pr. fartøy vil da kunne gi en viss indikasjon med hensyn til bestandsutviklingen. Tallene fra tabell 1 er illustrert med figurene 3 og 4, hvor det fremkommer en positiv utvikling i perioden 2017-2021. Den mest markante økningen er for kveite fisket med krok (i hovedsak line/kveitvad), hvor vi ser mer enn en dobling av gjennomsnittlig årlig fangstkvantum pr. fartøy i denne perioden. Det bemerkes at det her kun er medregnet fangstkvanta fra sedler som oppfyller ovennevnte kriterier (tabell 1).

Fangst av kveite pr. fartøy

Figur 3. Gjennomsnittlig fangst av kveite (kg rundvekt) pr. fartøy, når kun medregnet sluttsedler med >100 kg kveite og hvor kveite utgjør hovedfangst (>50 % av totalfangst), jf. tabell 1.
Kilde: Landings- og sluttseddelregisteret i Fiskeridirektoratet.

Fangst av kveite pr. sluttseddel

Figur 4. Gjennomsnittlig fangst av kveite (kg rundvekt) pr. sluttseddel, når kun medregnet sedler med >100 kg kveite og hvor kveite utgjør hovedfangst (>50 % av totalfangst), jf. tabell 1.
Kilde: Landings- og sluttseddelregisteret i Fiskeridirektoratet.

Antall fartøy og antall sluttsedler alene gir imidlertid ingen presis beskrivelse av innsatsen i fisket, ettersom driften kan være effektivisert gjennom økt redskapsmengde. Ifølge informasjon Fiskeridirektoratet har mottatt, er særlig linefisket etter kveite effektivisert de siste årene (se etterfølgende pkt. 4.2). Dersom fartøyene drifter med et økende antall krok, vil en slik økning kunne tilskrives dette. Det kan også være en kombinasjon av årsaker, f.eks. økt bruksmengde, funn av nye felt for fiske etter kveite og økende bestandsstørrelse.

Dersom vi hadde hatt informasjon om antall krok eller garn pr. døgn i dette fiskeriet, ville man i langt større grad kunne fastslått hvorvidt en slik endring kan tilskrives en positiv bestandsutvikling. Dersom vi ser på grafene for garn i figur 3 og 4, som viser en mer stabil utvikling, kan det være grunn til å tro at denne gir et mer riktig bilde av bestandsutviklingen.

Dette fordi vi ikke er kjent med tilsvarende effektivitetsøkning for fiske med garn som med line etter kveite, selv om det trolig har vært en utvikling over tid hvor fartøy drifter med et større antall garn enn tidligere.

For å få et godt grunnlag for vurdering av hensiktsmessige reguleringer i fisket, er det også relevant å ha oversikt over hvordan fisket med ulike redskapstyper er fordelt gjennom året. Tabell 2 viser landinger av fersk kveite fisket med ulike redskap fordelt på fangstmåned nord for 62° N i årene 2016 til 2021.

Tabell 2 Landinger av kveite (tonn rundvekt) fisket med ulike redskaper fordelt på fangstmåned nord for 62° N i årene 2016 til 2021.

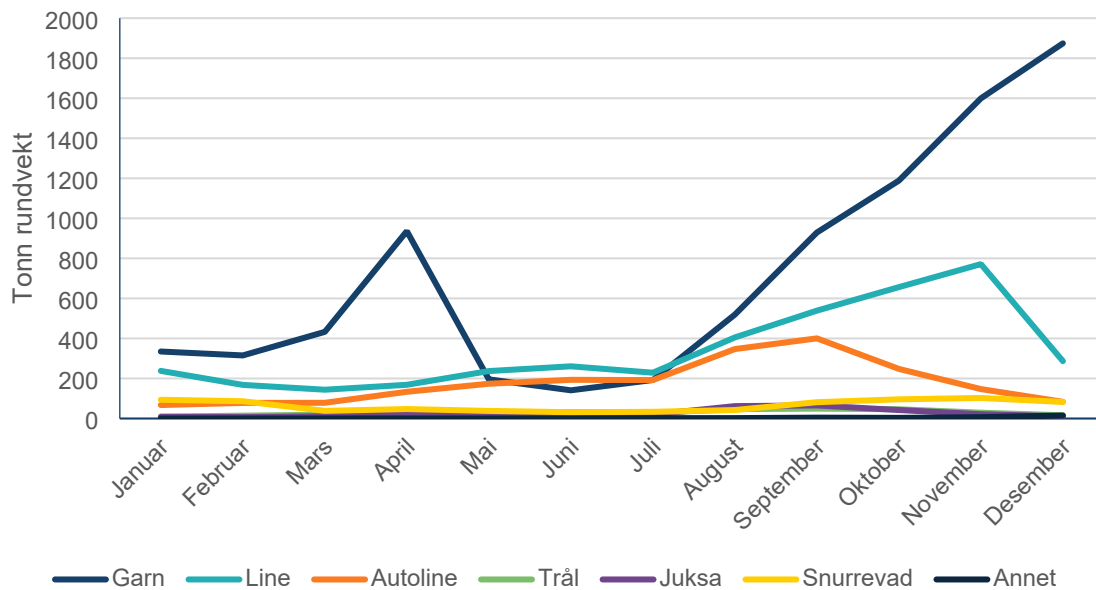
2016	Jan	Feb	Mar	Apr	Mai	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Des	Tot
Garn	68	62	57	152	22	17	24	70	140	172	237	232	1 253
Line	26	27	22	50	85	76	53	101	136	135	113	40	864
Autoline	14	16	26	25	31	24	59	64	69	41	24	9	401
Snurrevad	10	9	3	10	13	7	2	11	26	27	33	25	176
Trål	2	2	4	5	5	5	6	15	12	9	6	2	73
Juksa	1	1	0	5	3	3	1	10	7	8	3	1	42
Annet	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	0	4
Totalt	120	118	111	247	159	132	144	271	391	392	416	310	2 813
2017	Jan	Feb	Mar	Apr	Mai	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Des	Tot
Garn	33	49	72	170	26	17	31	84	163	205	264	296	1 409
Line	30	25	24	25	54	54	54	73	133	84	75	45	675
Autoline	9	11	9	11	23	13	16	45	52	32	29	15	266
Snurrevad	34	13	5	4	5	2	5	14	9	18	25	14	149
Trål	1	3	4	5	6	6	9	8	10	5	2	1	59
Juksa	1	1	1	4	3	3	3	7	10	4	2	1	39
Annet	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	2
Totalt	108	101	116	220	117	95	117	231	377	348	398	373	2 600
2018	Jan	Feb	Mar	Apr	Mai	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Des	Tot
Garn	65	69	87	174	22	15	30	90	141	179	262	337	1 471
Line	42	33	32	32	25	28	32	57	64	81	118	57	600
Autoline	9	8	12	13	27	27	25	59	48	48	24	15	316
Snurrevad	11	16	9	6	7	12	17	4	17	12	18	14	143
Trål	2	3	3	6	3	3	5	5	3	3	3	2	40
Juksa	1	1	3	3	2	4	2	8	8	8	4	2	46
Annet	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	2
Totalt	130	130	146	235	86	89	110	225	282	332	427	427	2 618
2019	Jan	Feb	Mar	Apr	Mai	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Des	Tot
Garn	54	38	63	199	53	32	52	111	213	256	394	375	1 839
Line	47	35	26	24	29	39	43	65	75	102	149	36	670
Autoline	12	9	5	28	20	36	30	58	103	45	30	12	387
Trål	1	2	4	5	4	5	4	7	9	13	11	3	67
Snurrevad	20	12	5	6	2	4	3	6	3	7	5	6	79
Juksa	1	0	1	3	3	5	4	14	10	6	4	1	53
Annet	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1	1	3
Totalt	136	96	103	265	111	121	137	260	412	428	593	434	3 098

2020	Jan	Feb	Mar	Apr	Mai	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Des	Tot
Garn	41	38	58	83	36	28	30	82	134	238	155	284	1 206
Line	40	25	21	15	21	23	23	46	55	104	74	58	504
Autoline	11	16	13	31	30	46	33	65	56	37	20	26	383
Snurrevad	9	17	7	12	6	1	1	2	8	14	12	12	102
Trål	1	1	2	3	3	3	3	4	8	11	3	4	45
Juksa	1	1	2	3	4	3	3	12	9	7	4	3	54
Annet	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	5	12	20
Totalt	103	99	102	148	99	105	95	211	270	413	272	398	2 314
2021	Jan	Feb	Mar	Apr	Mai	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Des	Tot
Garn	74	59	97	158	37	32	26	82	138	139	289	350	1 479
Line	52	24	20	22	24	41	24	63	76	150	242	51	790
Autoline	12	19	14	25	43	46	30	56	73	45	21	5	389
Snurrevad	10	18	8	9	5	6	5	5	18	18	9	12	125
Trål	2	3	3	6	6	10	2	8	8	6	5	4	61
Juksa	4	2	4	8	5	5	8	11	22	9	5	2	85
Annet	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	2	4
Totalt	153	126	146	229	120	139	94	225	336	367	571	427	2 934

Kilde: Landings- og sluttseddelregisteret i Fiskeridirektoratet.

Figur 5 er en grafisk fremstilling av tallene i tabell 2, og viser summerte kvanta pr. kalendermåned for alle år i perioden 2016-2021. Her fremkommer det at garnfangstene generelt har vært sterkt økende utover høsten og frem mot gytefredningen som inntre 20. desember, samt en topp i april (på høyde med september måned). For fisket med line er det en noe slakkere økning utover høsten, med størst kvantum i november måned før et betydelig fall i desember og utover vinteren. Dette er velkjente trender (sesonger) for både garnfisket og linefisket etter kveite. Det er imidlertid noe overraskende at det i fredningsperioden for andre redskapstyper enn krok (20. desember – 31. mars) også landes betydelige kvanta kveite fisket med garn – omtrent dobbelt så mye som registrert krokanget kvantum i denne perioden.

Samlet fangst av kveite årene 2016-2021, fordelt på måned

Figur 5. Landinger av fersk kveite nord for 62° N summert for perioden f.o.m. 2016 t.o.m. 2021, fordelt på ulike redskaper og fangstmåned. Kilde: Landings- og sluttseddelregisteret i Fiskeridirektoratet.

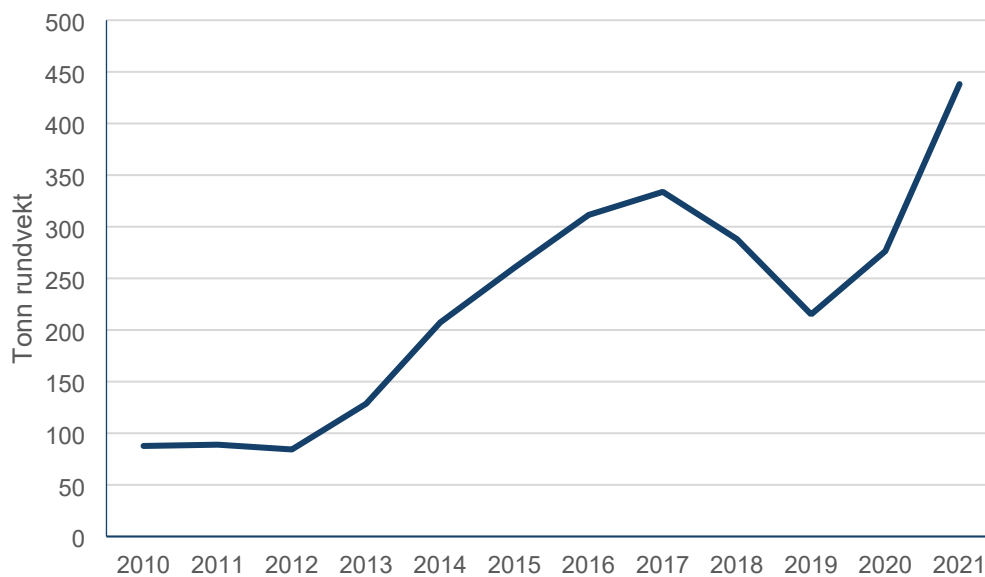
3. Fangstutvikling i området ved Sørøya

Flere av de mottatte meldingene om bekymring for lokal utfisking av kveitebestanden har omhandlet områder i Vest-Finnmark, og fisket synes å ha vært spesielt intensivt i området ved Sørøya. Foruten bekymringsmeldinger direkte til Fiskeridirektoratet, har også Fiskarlaget Nord påpekt at fiskepresset har økt over år, og at det må sikres et kontrollert og bærekraftig uttak. Fiskarlaget Nord har blant annet uttrykt at «*Fra medlemmer i både Troms og Finnmark meldes det om bekymring for at kveitefisket nå drives for intensivt. I lokale og regionale områder kan fisket være særlig omfattende. Det vises spesielt til området Lophavet*».

Det er kjent at det ved Sørøya finnes gode fangstfelt og gytefelt for kveite, hvor det tradisjonelt har blitt fisket kveite utover høsten og frem mot jul. Det er imidlertid «nytt» at det også tas relativt store fangster av kveite med line i dette området.

Figur 6 viser at de årlige landingene lokalt (alle mottak på Sørøya, samt i Øksfjord) lå i underkant av 90 tonn kveite i årene 2010-2012, hvorefter årskvantumet var jevnt økende til 334 tonn i 2017. Deretter en nedgang i 2018 og 2019 til henholdsvis 288 og 215 tonn, før årskvantumet igjen økte kraftig og ble på hele 438 tonn i 2021.

Kveite landet på Sørøya og i Øksfjord

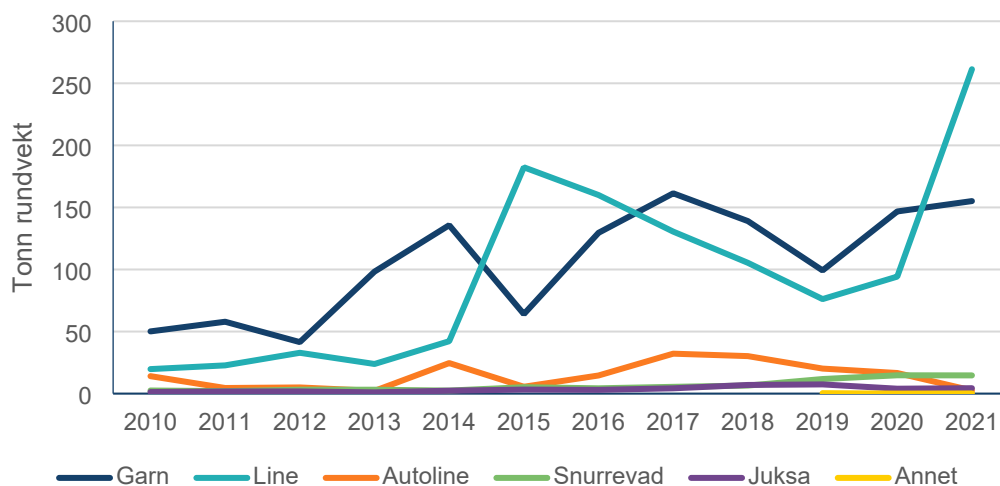

Figur 6. Fangst av kveite (tonn rundvekt) landet ved alle mottak på Sørøya og i Øksfjord i årene 2010 - 2021.

Kilde: Landings- og sluttseddelregisteret i Fiskeridirektoratet.

Når vi splitter fangstutviklingen (landingene) i området ved Sørøya på ulike redskapstyper, ser vi at garn og line er dominerende (figur 7).

Kveite landet på Sørøya og i Øksfjord, fordelt på ulike fiskeredskap

Figur 7. Fangst av kveite (tonn rundvekt) landet ved alle mottak på Sørøya og i Øksfjord i årene 2010 - 2021, fordelt på ulike redskap. Kilde: Landings- og sluttseddelregisteret i Fiskeridirektoratet.

Årlige kvantum tatt med garn varierte mellom 64 og 161 tonn i perioden 2013–2021, med et årlig gjennomsnitt på 122 tonn. Største garnkvantum var i 2017, mens kvantumet i 2020 og 2021 var rundt 150 tonn. Kvantumet i 2021 utgjorde 10,5 % av totalt kvantum kveite fisket med garn nord for 62° N dette året.

For line ser vi imidlertid en annen utvikling, med en bratt økning fra 42 tonn i 2014 til 182 tonn i 2015. Deretter en jevn nedgang til 76 tonn i 2019, en moderat økning til 94 tonn i 2020, før en kraftig økning til hele 261 tonn i 2021.

Samlet landet kvantum av fersk kveite fisket med garn og line i området ved Sørøya i 2021 utgjør 18,3 % av totalt kvantum kveite fisket med disse to redskapstypene nord for 62° N dette året. For line alene utgjør 261 tonn hele 33,1 % av totalt kvantum kveite fisket med line i hele området nord for 62° N dette året. Dette viser at det utøves et relativt omfattende fiske etter kveite i områder ved Sørøya, sammenlignet med aktiviteten i andre områder.

4. Nærmere om ulike fiskerier

4.1. Garnfiske etter kveite

Kveite er meget stedbunden og gyter ofte innenfor svært begrensede områder. Etter at kveitegarn ble «oppfunnet» og tatt i bruk i 1936, gikk det knapt to år før bestanden var nedfisket i store områder. Garnfisket foregikk i stor grad på gytefeltene vinterstid, og fangstene hadde vært enorme. Forvaltningen innså raskt at noe måtte gjøres, og i juli 1937 ble det bl.a. innført fredning i gytetiden og maskeviddebegrensning³.

Gjeldende fredning innebærer at det er forbudt å fiske kveite i tidsrommet f.o.m. 20. desember t.o.m. 31. mars, med unntak for krokredskaper nord for 62°N (høstingsforskriften § 39 første ledd). Som beskrevet ovenfor, er høsten hovedsesong for garnfisket etter kveite, med økende fangstkvanter frem mot gytefredningen som inntreffer 20. desember (se figur 5). Det fiskes også en del kveite med garn i april, i slutten av gytesesongen.

Ved garnfiske etter kveite er det ikke tillatt å bruke garn fremstilt av monofilament eller tilsvarende materiale (høstingsforskriften § 21), og minste tillatte maskestørrelse er 470 mm (høstingsforskriften § 19 annet ledd bokstav c). Dette innebærer at fisket må utøves med garn av multifilament tråd, som bl.a. er mykere enn tråd av monofilament. Slike tradisjonelle kveitegarn er meget velegnet for fiske etter kveite, bl.a. fordi garnet «holder godt» på fisken, men er mer arbeidskrevende å håndtere ved røkting enn garn av monofilament tråd.

Fiskere opplyser at ved fiske med slike kveitegarn har et fartøy med to-tre mann om bord tradisjonelt kunne drifte med 60-90 garn, fordelt på 4-6 lenker. Med garn påmontert moderne bly- og flytetelner, vil imidlertid et fartøy på 14-15 meter i dag trolig kunne håndtere opptil 400-500 kveitegarn. Et relativt romslig røktingskrav (minst hver tredje dag, jf. høstingsforskriften § 18 fjerde ledd) bidrar trolig også til stor bruksmengde.

I henhold til tabell 1 ovenfor (med de forutsetninger som er lagt til grunn) var det årlig mellom 228 og 319 fartøy som deltok i et direktefiske etter kveite med garn nord for 62° N i perioden 2017-2021, med et gjennomsnitt på 231 fartøy.

4.2. Linefiske etter kveite

Tradisjonelt direktefiske etter kveite med line utøves med «kveitvad», dvs. med 4-5 mm tykk linerygg påmontert forsyn og kveitekroker (nå sirkelkroker) med 12-15 meters avstand mellom krokene. En stamp kveitvad kan romme ca. 600 meter linerygg med 40-50 krok, og fiskere opplyser at fartøy med 1-2 mann om bord ofte drifter med opptil 10 slike stamper.

³ For utfyllende historikk, se; <http://www.kveita.com/component/content/article?id=128:havforskningsinstituttet-informerer> og https://www.hi.no/resources/publikasjoner/rapport-fra-havforskningen/2009/havrapp_2009-1_til_web.pdf

Det er de siste årene tatt i bruk ferdige forsyn m/kroker som enkelt kan klipses på lineryggen, noe som muliggjør en effektivisering av dette fisket. Enkelte fartøy har nylig tatt i bruk såkalt «trommelline» i kveitefisket, en driftsform som allerede har vært benyttet noen år i Alaska. Her består lineryggen gjerne av monofilament sene som kveiles opp på trommel, og forsynene med kroker klipses på og av under setting og haling, dvs. som et slags forenklet autolinefiske. En slik effektivisering innebærer at enkeltfartøy kan drifte med vesentlig større bruksmengde i linefisket etter kveite, med opptil rundt 2000 krok som «vatnes» fortløpende i ca. tre døgn mellom hver landing av fangst. Noen fartøy var rigget for dette høsten 2020, men med avbrutt sesong (grunnet markedssvikt/kjøpestopp) ble det ikke ordinær drift før i 2021. Høsten 2021 lyktes flere fartøy med slikt fiske.

Selv om det nord for 62° N er tillatt å fiske kveite med krok hele året, er hovedsesongen f.o.m. august t.o.m. november (jf. fig. 5 ovenfor). Grunnen til at det (nord for 62° N) er tillatt å fiske kveite med krok også i gytetiden om vinteren, har vært en oppfatning av at gytemoden kveite i liten grad spiser og således ikke er spesielt tilgjengelig for fiske med krok. Basert på oversikten i tabell 2 for perioden 2016-2021 (nord for 62° N), ble det i månedene januar, februar og mars i gjennomsnitt (for alle år i perioden) landet totalt ca. 30 tonn kveite pr. måned tatt med line. Til sammenligning var tilsvarende tall for høstmånedene september, oktober og november ca. 110 tonn pr. måned.

4.3. Fangst av kveite i fredningsperioden

Gjeldende fredning innebærer at det er forbudt å fiske kveite i tidsrommet f.o.m. 20. desember t.o.m. 31. mars, med unntak for krokredskaper nord for 62°N. Fredningen er begrunnet med at kveite i denne perioden gyter innenfor svært begrensede områder, og at et fiske med «bundne redskaper» i gyteområdene vil medføre overbeskatning. Som nevnt ovenfor, har begrunnelsen for å tillate krokfiske i denne perioden vært at gytemoden kveite i liten grad spiser, og at fiske med krok således ikke innebærer like stor risiko for overbeskatning.

Ved fiske med garn etter andre fiskeslag har det siden 2008 også vært tillatt å ha inntil 1 % bifangst av kveite i fredningsperioden, avregnet over hele perioden. Ettersom fredningsperioden for kveite sammenfaller med vinterfisket etter torsk, vil det med gjeldende bifangstbestemmelse kunne landes betydelige kvanta av kveite i fredningstiden. Fangststatistikken viser at i 2021 ble det i månedene januar, februar og mars landet 230 tonn kveite nord for 62° N fisket med garn (tabell 2), noe som tilsvarer 15,6 % av garnkvantumet for hele året.

Etterfølgende tabell 3 viser at i fredningsperioden 20.12.2020 – 30.03.2021 hadde 132 fartøy mer enn 1,0 % bifangst av kveite (totalt 73,5 tonn) avregnet over hele perioden, mens 127 fartøy hadde mellom 0,5 og 1,0 % bifangst av kveite (totalt 53,2 tonn). Etterfølgende tabell 4 viser fartøy med størst innblanding av kveite som bifangst i garn i fredningsperioden, hvor et av fartøyene landet opp mot ett tonn kveite. Bifangst over den tillatte prosenten inndras av salgslaget, mot en godtgjørelse⁴ på 20 % av førstehåndsverdien.

⁴ Forutsatt at salgslaget vurderer at fangsten ikke var tilsiktet.

Tabell 3. Bifangst av kveite fisket med garn i fredningsperioden for andre redskaper enn krok (20.12. - 31.03.) nord for 62° N, summert for fartøy med hhv. > 1 % og 0,5-1 % innblanding over hele perioden i årene 2020/21 og 2019/20.

Bifangst av kveite fisket med garn i fredningsperioden for andre redskaper enn krok (20.12. – 31.03.)	Ant. fartøy	Kg kveite (rundvekt totalt)
> 1 % innblanding av kveite i fredningsperioden 2020/21	132	73 539
0,5 – 1 % innblanding av kveite i fredningsperioden 2020/21	127	53 246
> 1 % innblanding av kveite i fredningsperioden 2019/20	74	22 789
0,5 – 1 % innblanding av kveite i fredningsperioden 2019/20	80	28 375

Kilde: Landings- og sluttseddelregisteret i Fiskeridirektoratet.

Tabell 4. Enkeltfartøys (fartøy A – K) bifangst av kveite fisket med garn i fredningsperioden 20.12.2020 - 31.03.2021, rangert etter andel kveite av samlet fangst i perioden (kriterium: > 100 kg kveite i fredningsperioden).

Fartøy	Fartøyet s lengde Meter	Kveite i perioden Kg rundvekt	Andel kveite av totalfangst %	Største landing kveite Kg rundvekt	Uke med størst kvantum kveite		
					Uke nr.	%	Kg
a	< 11	152,6	25,7	78,3	12	25,7	152,6
b*	< 11	253,8	8,4	98,6	4	7,6	149,9
c	< 11	154,0	7,4	154,0	13	7,4	154,0
d	< 11	145,8	6,1	121,5	11	11,0	145,8
e	< 11	158,0	5,8	45,9	12	9,1	124,2
f*	< 11	208,4	3,6	37,8	11	6,0	82,4
g	< 11	169,4	3,4	47,9	12	5,1	137,9
h	< 11	336,2	3,3	41,9	11	6,0	47,3
i	< 11	597,3	3,3	160,6	13	4,1	361,0
j	< 11	288,9	3,3	56,7	3	20,2	74,3
k	< 11	976,7	3,2	222,2	13	6,0	400,4

* Fartøyet drev også direktefiske etter kveite høsten 2020.

Kilde: Landings- og sluttseddelregisteret i Fiskeridirektoratet.

Fartøy med stor torskekvote som fisker betydelig kvanta av andre fiskeslag med garn i fredningsperioden for kveite, kan lande betydelige kvanta kveite innenfor gjeldende bifangstbestemmelse om 1 % innblanding avregnet over hele perioden. Tabell 5 viser fartøy med størst bifangst (kvantum) av kveite i fredningsperioden 20.12.2020 - 31.03.2021, og

viser at flere fartøy landet mellom 1,8 og 3,5 tonn kveite som bifangst tatt på garn i denne perioden, og at ca. halvparten av disse likevel holdt seg innenfor den tillatte bifangstprosenten. Fartøyet som landet 3,5 tonn kveite i fredningsperioden fisket totalt 560 tonn fisk, og hadde således «bare» 0,6 % kveite som bifangst.

Tabell 5. Fartøy med størst bifangst av kveite (rundvekt) fisket med garn i fredningsperioden 20.12.2020 - 31.03.2021, hvilken andel kveite utgjør av totalfangst i hele perioden og på ukesbasis, samt fartøyets største enkeltlanding av kveite i perioden. (Fartøy med benevnelse a, b, c osv. er ikke identisk med fartøy a, b, c osv. i øvrige tabeller.)

Fartøy	Fartøyets største lengde	Kveite i perioden	Samlet fangst (ulike fiskeslag) i perioden	Bifangst kveite	Uke med størst kvantum kveite for dette fartøyet			Fartøyets største enkeltlanding av kveite
	Meter				Kg	Kg	%	
a	21-27,99	3 536	559 653	0,6	5	0,8	660	134
b	11-14,99	2 850	283 061	1,0	10	1,1	440	127
c	11-14,99	2 462	137 918	1,8	3	3,9	749	306
d	11-14,99	2 406	179 486	1,3	4	3,9	658	392
e	15-20,99	2 203	435 396	0,5	5	1,4	614	194
f	11-14,99	2 185	293 789	0,7	2	3,2	703	211
g	11-14,99	2 165	330 233	0,7	3	2,1	1023	323
h	< 11	2 102	151 846	1,4	5	3,3	274	146
i	11-14,99	1 894	172 698	1,1	12	2,3	412	112
j	11-14,99	1 836	90 723	2,0	3	2,8	618	294
k	11-14,99	1 819	210 539	0,9	2	6,4	488	139
Sum 11 fartøy		25 459	2 845 344	0,9				

Kilde: Landings- og sluttседdelregisteret i Fiskeridirektoratet.

Flere av fartøyene i tabell 5 var blant de fartøyene som hadde størst bifangst av kveite også i fredningsperioden 2019/20, og noen av fartøyene drev også direktefiske med garn etter kveite høsten 2020.

Det finnes også eksempler på at fartøy som drifter med garn etter andre fiskeslag enn kveite i fredningsperioden, lander betydelige kvanta kveite som «krokfanget» i samme periode, jf. etterfølgende tabell 6. Det er selvsagt anledning til å drifte med kveitvad parallelt med garndrift etter andre arter i denne perioden. Flere av fartøyene i tabell 6 drev imidlertid direktefiske etter kveite med *garn* i forkant av fredningsperioden, men landet i fredningsperioden for garn (20.12. – 30.03.) kveite som krokfanget mens øvrig fiske i all hovedsak var med garn. Enkelte av disse har landet opp mot 5 tonn kveite som krokfanget i fredningsperioden, med enkeltlandinger på opptil 800 kg. Videre må det kunne betegnes som påfallende at ett av fartøyene hadde absolutt ingen bifangst av andre fiskeslag i sitt

krokfiske etter kveite. En nærmere gjennomgang viser at fartøyene i tabell 6 med 99-100 % kveite av krokfanget fisk i fredningsperioden for garn, er «systematisk» registrert med to sluttsedler samme dag, hvor hovedfangsten av torsk mv. er seddelført som garnfanget mens kveite har blitt registrert på egen seddel som krokfanget. Fartøyet med 100 % kveite på sedler hvor fisken er registrert krokfanget, landet i tillegg 2,6 % innblanding av kveite i sitt garnfiske i fredningsperioden (tabell 6). Uten at det her konkluderes med at garnfanget kveite landes/seddelføres som krokfanget i fredningsperioden, illustrerer dette at gjeldende unntak (for krokfiske) fra fredningstiden innebærer at det kan forekomme omskriving av redskapstype som kan være vanskelig å avdekke.

Tabell 6. Fartøy med fangst av kveite (rundvekt) landet som krokfanget i fredningsperioden for garn (20.12. - 31.03.) årene 2019/20 og 2020/21 som i hovedsak fisket andre fiskeslag med garn i perioden. (Fartøy med benevnelse a, b, c osv. er ikke identisk med fartøy a, b, c osv. i øvrige tabeller.)

Fartøy		Fisket med garn i fredningsperioden			Landet som krokfanget i samme periode				
	Fartøy-størrelse (meter)	Samlet fangst (ulike fiskeslag)	Kg kveite	% kveite	Kg kveite	Samlet fangst (ulike fiskeslag)	% kveite	Største enkeltlandin g av kveite	
a	< 11	23891	131	0,5	4706	5476	85,9	474	2020/21
b	< 11	14735	11	0,1	3969	5329	74,5	582	2020/21
c *	11 – 14,99	93448	27	0,0	2777	2794	99,4	290	2019/20
d	< 11	15645	16	0,1	2269	10167	22,3	652	2019/20
e *	< 11	21450	554	2,6	2081	2081	100,0	635	2019/20
f	< 11	6174	0	0,0	1608	2569	62,6	809	2020/21
g	< 11	1892	5	0,3	1351	1877	72,0	342	2020/21
h	< 11	43806	84	0,2	1102	1559	70,7	347	2019/20

*) Fartøyet har i flere tilfeller «parvise» sluttsedler, hvor hovedfangst er registrert som garnfanget mens kveite er registrert samme dag på egen seddel som krokfanget.

Kilde: Landings- og sluttseddelregisteret i Fiskeridirektoratet.

4.4. Rekreasjonsfiske etter kveite

Reguleringer i rekreasjonsfisket etter kveite ble vurdert i en høring gjennomført av Fiskeridirektoratet høsten 2012. Det ble i høringen vist til bestilling fra Fiskeri- og kystdepartementet, hvor det bl.a. het at:

”Et økende beskatningstrykk på kveite i rekreasjonsfisket kan først og fremst tilskrives et mer spesialisert fiske etter kveite, og da særlig turistfisket nord for 62°N hvor det har vært oppmerksomhet rundt god tilgjengelighet og gode fangster. Fra noen områder rapporteres det om at bestanden nedfiskes på tradisjonelt gode fiskefelt for kveite. For å dempe beskatningstrykket på bestanden kan det derfor være hensiktsmessig med en generell fredningsperiode for kveite om sommeren, uavhengig av hvilket redskap som nyttes. En slik fredning må nødvendigvis omfatte en periode hvor fiskeinnsatsen etter kveite i rekreasjonsfisket antas å være/ha vært høy, f.eks. månedene juni og juli.”

Fiskeridirektoratet viste i høringen til en begrenset kunnskap om rekreasjonsfisket omfang, men at kveite levert til omsetning av fritidsfiskere utgjorde kun 2,5 % av de kommersielle landingene. Utover dette har man liten kunnskap om hvor mye som fiskes til eget bruk av fritidsfiskere. Det ble videre vist til at Havforskningsinstituttet hadde påbegynt et krevende arbeid for å kartlegge rekreasjonsfisket, og at det p.t. var kartlagt 445 næringsrelaterte turistfiskebedrifter hvor det var landet omtrent 90 tonn kveite i 2009. Stor usikkerhet rundt tallene var blant Fiskeridirektoratets argumenter for ikke å foreslå en fredningsperiode om sommeren. Det ble i høringsnotatet uttrykt at «Fiskeridirektoratet vil heller anbefale at det satses på holdningskampanjer for å sikre at de som tilbyr og utøver rekreasjonsfiske har god nok kompetanse i forhold til allerede eksisterende regelverk og behandling av fisk ved såkalt fang- og slippfiske. En slik kampanje bør ses i sammenheng med generelle krav til rekreasjonsfiske og turistfiske, for eksempel utførselsbegrensningen».

Siden den gang er utførselsbegrensningen endret, bl.a. er det ikke lenger anledning til å utføre en «trofefisk» i tillegg til kvantumsbegrensningen. Ved kontroller ble det erfart at «trofefisken» ofte var kveite som var både filetert og oppstykket, og som i praksis innebar at det kunne utføres betydelige kvanta kveite i tillegg til den ordinære kvantumsbegrensningen. Etter at denne muligheten ble avvirket, kan man anta at det har blitt mer vanlig å gjenutsette levedyktig kveite i turistfisket. Det kan likevel ikke utelukkes at det landes betydelige kvanta kveite i turistfisket, bl.a. i lys av informasjon fra enkelte turistfiskebedrifter og jevnlig oppslag i media og videoer på YouTube om «eventyrlige fangster av kveite» i turistfisket i nord.

Etter at det i 2018 ble innført registrerings- og rapporteringsplikt for turistfiskebedrifter, har man nå trolig et bedre utgangspunkt for å beregne det uttaket som turistfisket representerer. Det gjenstår imidlertid et særskilt arbeid med bl.a. kvalitetssikring av registrerings- og rapporteringsdata, samt beregninger fra Havforskningsinstituttets side, før Fiskeridirektoratet kan benytte dette som grunnlag for å ev. vurdere hensiktsmessige reguleringstiltak i turistfisket etter kveite.

Fiskeridirektoratet forslår derfor ingen konkrete reguleringstiltak på dette området i denne høringen. Vi ber imidlertid om innspill vedrørende ev. behov for reguleringer i fritids- og turistfisket etter kveite, som ev. kan inngå i grunnlaget for en senere høring om dette.

5. Reguleringsforslag

Fiskeridirektoratet vurderer at gjeldende reguleringer har bidratt til en positiv utvikling for bestanden av kveite nord for 62° N, men er av den oppfatning at dette ikke er tilstrekkelig for å sikre videre positiv utvikling, særlig tatt i betraktning en effektivisering i fisket etter kveite og den begrensede kunnskapen vi har om bestandssituasjonen. Det synes derfor nødvendig med nye reguleringer som kan begrense beskatningen på undermåls/umoden kveite, styrke gytefredningen, begrense innsatsen i direktefisket etter kveite og ikke minst få

etablert rapporteringsordninger som kan bidra til å styrke kunnskapsgrunnlaget i tiden fremover.

Fiskeridirektoratet anser at det er helheten i reguleringsforslagene og den samlede effekten av de ulike tiltakene som er avgjørende for å oppnå målsettingen om å sikre en (langsiktig) lønnsom og bærekraftig beskatning av kveitebestanden(e).

5.1. Økning av minstemålet

Minstemålet for kveite ble i 2010 økt fra 60 til 80 cm (høstingsforskriften § 47 pkt. 9). Minstemålet skal bidra til at nok fisk når kjønnsmoden størrelse for derved å sikre fremtidig rekruttering. Minstemålet vil også kunne medvirke til et større utbytte ved at fiskens vekstpotensial blir bedre utnyttet før den blir fisket ut av bestanden.

I forbindelse med at minstemålet ble økt i 2010, uttrykte Havforskningsinstituttet blant annet at⁵:

”Atlantisk kveite ser ut til å bli kjønnsmoden først når den har nådd en viss størrelse og hunnene ved større lengde enn hannene. Litteratur fra før 1980 sier at hunnkveite blir kjønnsmoden når totallengden er ca. 110-120 cm, og dette ser ut til å være relativt uavhengig av veksthastigheten. Hannene modner ved en totallengde på 60-100 cm. Alder ved kjønnsmodning er noe usikker, men mye tyder på at gjennomsnittsalder har gått ned de siste 50 år. På 1950-tallet ble gjennomsnittsalder ved kjønnsmodning beregnet til 12 år for hanner og 13 år for hunner, mens undersøkelser fra slutten av 1980-tallet demonstrerte en nedgang i gytemodningsalder til 7 og 8 år for henholdsvis hanner og hunner. Tilsvarende totallengde for disse aldersgruppene er i dag ca. 80 og 110 cm for henholdsvis hanner og hunner. I den generelle litteraturen er det fortsatt henvist til data fra 1950-tallet når det gjelder lengde og alder ved kjønnsmodning for kveite, men det synes klart at dette nå bør revideres. I Canadisk farvann (Scotian Shelf og Grand Banks) er gjennomsnittslengde ved modning beregnet til å være ca 75 cm for hanner og 115 cm for hunner. I dette området opereres det med en minste tillatt lengde for kveite på 82 cm. Ved østkysten av USA er det ulovlig å utføre fiske direkte rettet mot kveite og minstemålsbegrensningen ved bifangst og fritidsfiske er satt til 96 cm.»

HI har oppgitt at atlantisk kveite med totallengde på 80 cm har en gjennomsnittsvekt på 5,9 kg rundvekt (variasjon 5,5 – 6,3 kg), basert på måling og veiing av 100-150 fisk. Videre at kveite med rundvekt på 7 kg i gjennomsnitt har en fiskelengde på 84 cm (25 % kvartil = 83 cm, 75 % kvartil = 86 cm).

Etter at minstemålet ble satt til 80 cm, har fiskere gitt uttrykk for at én årsklasse synes å bestå av fisk rundt 80 cm, og at dagens minstemål således treffer «midt på» denne årsklassen. Erfaringsvis er altså et relativt stort antall fisk mellom ca. 76 og 84 cm. En liten økning av minstemålet vil således kunne redusere beskatningen av denne årsklassen.

På bakgrunn av ovennevnte foreslår Fiskeridirektoratet at minstemålet for kveite økes fra 80 til 84 cm, som samsvarer med en rundvekt på ca. 7 kg. Kveite under denne størrelsen har normalt ikke rukket å bli kjønnsmoden. Nytt minstemål skal bidra til en bedre utnyttelse av vekstpotensialet i bestanden, og i større grad sikre rekrutteringen.

⁵ https://www.hi.no/resources/publikasjoner/rapport-fra-havforskningen/2009/havrapp_2009-1_til_web.pdf

5.2. Styrking av gytefredningen

5.2.1. Fredning for alle redskapstyper

Sør for 62°N er kveite fredet for alle redskapstyper i perioden 20. desember – 31. mars, mens fredningen nord for 62°N altså ikke gjelder fiske med krokredskaper. Som det fremkommer ovenfor (pkt. 4.2), er hovedsesongen for fiske etter kveite med line f.o.m. august t.o.m. november, mens det er lavsesong i vintermånedene når gytefredningen (for garn) gjelder. En fredning også for krokredskaper i gytetiden – tilsvarende som i sør – synes således ikke å virke spesielt inngripende. En slik utvidelse av fredningsbestemmelsen vil imidlertid innebære at det blir vanskeligere å omgå gytefredningen, jf. ovennevnte problematikk (pkt. 4.3) knyttet til eksempler hvor fartøy som drifter med garn i torskefisket seddelfører kveite som krokfanget på egen sluttседdel i fredningsperioden – samme dag som all øvrig fangst er seddelført som garnfanget. Dersom deler av de kvanta som er registrert som krokfanget i fredningsperioden, i realiteten er tatt på garn, vil reelle kvanta krokfanget kveite være enda lavere enn det som fremkommer av fangststatistikken.

For å oppnå en bedre effekt av gytefredningen, foreslår Fiskeridirektoratet å utvide gytefredningen til at den også nord for 62°N skal gjelde alle redskapstyper i perioden 20. desember – 31. mars.

5.2.2. Innskjerpet bifangst adgang i garnfisket

En bifangst adgang på 1 % kan fremstå som ubetydelig, men med avregning over en lang periode som er hovedsesong i torskefisket, er denne adgangen i realiteten romslig. Det vil ved enkeltlandinger kunne landes inntil 50 % kveite uten inndragning, såfremt fartøyet totalt sett ikke har oversteget 1 % når landingene summeres for hele fredningsperioden. Det fremgikk av tabell 5 at det innenfor den tillatte bifangstprosenten finnes eksempler på at fartøy lander opptil 3,5 tonn kveite som bifangst tatt på garn i fredningsperioden.

For å unngå et skjult direktefiske etter kveite i fredningsperioden, kan det også være hensiktsmessig å sette en maksimal tillatt bifangst adgang pr. landing eller pr. uke. Tabell 5 viser at de to fartøyene med størst kvantum kveite som bifangst i garn i fredningsperioden (2020/21), ikke hadde særlig høyere innblanding på ukeshvis enn avregnet over hele perioden. De fleste øvrige fartøy i tabellen hadde mellom 2 og 4 % innblanding av kveite i uken med størst innblanding.

Det synes hensiktsmessig å innskjerpe dagens romslige bifangst adgang i gytefredningsperioden for å styrke gytefredningen, som anses å være svært viktig for kveitebestanden.

Basert på ovennevnte, foreslår Fiskeridirektoratet at bifangst adgangen i fredningsperioden som et minimum innskjerpes til at det er tillatt å ha inntil 1 % bifangst av kveite regnet pr. uke i denne perioden og 0,5 % over hele perioden. Dette vil innebære at man eksempelvis vil kunne få betalt for inntil 50 kg landet kveite dersom fartøyet lander totalt 5 tonn fisk i løpet av uka.

Som en følge av at gytefredningen utvides til også å gjelde krokredskaper (pkt. 5.2.1), utvides samtidig bifangst adgangen til også å gjelde krokredskaper.

5.2.3. Frafall av kompensasjon ved ilandføring av utilsiktet fangst av kveite

I høstingsforskriften § 51 første ledd bokstav c (som har erstattet utøvelsesforskriften § 48 første og annet ledd pkt. 3) er kveite nå kommet inn på listen over arter som skal ilandføres. Formålet med ilandføringsplikten er unngå at utilsiktet/uønsket eller mindreverdig fangst dumpes og uteblir fra ev. kvoteregnskap.

Normalt kan salgslaget utbetale 20 % vederlag (av førstehåndsverdien) for ilandføring av utilsiktet fangst, men erfaringer tilsier at for et godt betalt fiskeslag som kveite kan en slik kompensasjon være nok til at det anses lønnsomt å ilandføre absolutt all bifangst av kveite. I etterkant av at minstemålet for kveite ble økt i 2010, sendte Fiskeri- og kystdepartementet ut melding til salgslagene om at det ikke skulle praktiseres vederlag for undermåls kveite som ble ilandført, etter å ha erfart at enkelte fartøy ilandførte betydelige kvantum undermåls kveite. Basert på denne erfaringen foreslås det derfor nå en tilsvarende praksis også for større kveite som ilandføres i fredningsperioden utover tillatt bifangstavgang (pkt. 5.2.2).

Fiskeridirektoratet foreslår at ilandført kveite som er fisket i strid med regelverket skal seddelføres uten at fartøyet får betalt noen «kompensasjon» for slik fangst. Dette vil motvirke at det blir lønnsomt å anse levedyktig kveite som døende og sikre en best mulig effekt av gytefredningen og minstemålet.

5.3. Redskapsbegrensninger, røktingskrav og innmelding av bruk

Det kan innføres ulike reguleringer for å begrense fisketrykket på bestanden, herunder er det nærliggende å tenke en regulering med kvoter. Kvotereguleringer er normalt basert på årlige tilrådninger fra Havforskningsinstituttet, med utgangspunkt i registrert bestandsutvikling og prognoser for dette, men et slikt grunnlag har vi foreløpig ikke for atlantisk kveite. Det er også en risiko for at ev. innføring av kvoter i et slikt åpent fiskeri, faktisk kan bidra til økt interesse og deltakelse. Med gjeldende kunnskapsgrunnlag, synes det derfor mer hensiktsmessig å innføre redskapsbegrensninger – som føre-var tiltak for å redusere risikoen for overbeskatning av bestanden.

Det er grunn til å tro at både garn- og linefisket etter kveite nord for 62° N er intensivert i form av større bruksmengde pr. fartøy. For å redusere fisketrykket/innsatsen i fisket etter kveite, synes det hensiktsmessig å fastsette en avgrensning av redskapsmengde i dette fiskeriet, kombinert med innskjerpet røktingskrav og pålagt innmelding av bruket.

I garnfisket etter kveite foreslår Fiskeridirektoratet at det settes en begrensning på 150 garn pr. fartøy, som kan vurderes som relativt romslig tatt i betraktning tradisjonell drift (se pkt. 4.1). I linefisket etter kveite foreslår Fiskeridirektoratet en begrensning på 500 krok pr. døgn, hvor samlet lengde på liner kan være inntil 7500 meter (se pkt. 4.2). Begrensningen på redskapsmengden kan slå noe ulikt ut for muligheten til å drive et lønnsomt fiske etter kveite, avhengig av hvor på kysten fisket foregår. I denne omgang kan det derfor være aktuelt å avgrense en slik innsatsregulering til områder hvor behovet antas å være størst, f.eks. utenfor Troms og Finnmark. Vi ønsker innspill på hvor en slik geografisk grense eventuelt bør gå.

Gjeldende røktingskrav er *minst hver tredje dag*, jf. høstingsforskriften § 18 fjerde ledd. Fiskeridirektoratet foreslår at røktingskravet endres til *annenhver dag* – noe som trolig vil bidra til å øke kvaliteten på fisken. Et slikt røktingskrav er mest hensiktsmessig i garnfisket.

Fiskeridirektoratet foreslår videre vi at det ved fiske etter kveite skal være obligatorisk innmelding av bruket, slik det har vært for breiflabb, uavhengig av om det fiskes utenfor

eller innenfor fjordlinjene. Slik rapporteringsplikt gjør det mulig å kontrollere at røktingskravet og øvrige reguleringstiltak faktisk overholdes, spesielt når også generelle sporingskrav for mindre fartøy trer i kraft. Rapporteringsplikt vil også gjøre arbeid med opprydding av tapte garn enklere, noe som anses særlig viktig for kveite ettersom arten er relativt stedbunden. Ved innmelding av bruket kan det også være grunn til å kreve at det skal oppgis antall garn eller krok i de enkelte lenkene/settene, noe som på sikt vil kunne øke kunnskapsgrunnlaget vesentlig mht. bestandsutviklingen (innhenting av data som kan vise fangst pr. enhet innsats).

Som nevnt ovenfor tas det en del kveite som bifangst ved garnfiske etter breiflabb, og fra 2009 ble altså fredningstidene for de to artene harmonisert i området nord for 64° N. Det kan imidlertid være en risiko for at enkelte fartøy i sesongen om høsten driver direktefiske etter kveite med breiflabbgarn – som er av monofilament trådtype og med mindre maskestørrelse enn lovlige kveitegarn. Ettersom kveitegarn er mer arbeidskrevende å røkte, vil det ved fiske med breiflabbgarn kunne driftes med en betydelig større bruksmengde. Det fremkommer ikke av sluttsedler hvilken garntype det er driftet med, men størrelsen på kveita i fangstene kan indikere hvorvidt det er driftet med kveitegarn eller breiflabbgarn. Ved fiske med lovlige kveitegarn vil man bare unntaksvis få kveite under 20 kg sløyd vekt. Eventuelt direktefiske etter kveite med breiflabbgarn kan imidlertid være utfordrende å avdekke, og slike regelbrudd må normalt avdekkes på feltet.

Dersom et fartøy som fisker med garn etter kveite også fisker (samtidig) med garn etter breiflabb, mener Fiskeridirektoratet det vil være behov for samme garnbegrensning samlet for de to fiskeriene som ved fiske etter kveite. Dette anses nødvendig for å sikre en reell effekt av bestemmelsen, dvs. unngå at et fiske med et begrenset antall kveitegarn suppleres med breiflabbgarn i et direktefiske etter kveite. En slik garnbegrensning vil også kunne bidra til økt etterlevelse av høstingsforskriftens bestemmelser om maskevidde og trådtype i garn ved fiske etter kveite.

Fiskeridirektoratet foreslår at det innføres en begrensning på 150 garn ved fiske etter kveite, og at denne garnbegrensningen også gjelder samlet dersom fartøyet driver garnfiske etter kveite og breiflabb samtidig. For linefiske etter kveite foreslås en begrensning på 500 krok pr. døgn, hvor samlet lengde på liner er inntil 7500 meter. Disse tiltakene kan evt. avgrenses til den nordligste delen av kysten. Videre foreslås at røktingskravet for garn settes til annenhver dag, og at det skal være obligatorisk rapportering til Kystvakten av setting og fjerning (ved avslutning av fisket) av garn og liner i fiske etter kveite.

5.4. Særlig om fisket etter kveite sør for 62°N

Som tidligere nevnt er det i høringsnotatet tatt i utgangspunkt i fangststatistikk og situasjonen nord for 62°N. Bestandssituasjonen sør for 62°N er imidlertid antatt å være dårlig, med lave fangstrater over flere år. I 2012 hadde Fiskeridirektoratet på høring flere forslag til reguleringstiltak uten at disse ble tatt videre. Sett hen til den vedvarende dårlige bestandssituasjonen sør for 62°N foreslår direktoratet derfor at flere av reguleringstiltakene i dette høringsnotatet gjøres gjeldende nasjonalt. I praksis vil imidlertid disse tiltakene ha størst effekt i fisket etter kveite nord for 62°N, ettersom det i liten grad drives et målrettet kveitefiske sør for 62°N. Sett hen til bestandssituasjonen, er spørsmålet om det er behov for å innføre særlig reguleringstiltak i fisket etter kveite sør for 62°N. Nedenfor drøftes mulige tiltak.

5.4.1. Forbud mot å fiske breiflabb med garn i fredningsperioden for kveite

En stor del av fangstene av kveite tas som bifangst i direktefiske etter andre arter, herunder fiskes det en del kveite som bifangst i garnfisket etter breiflabb. Breiflabbgarn har mindre maskestørrelse og er av monofilament trådtype, og blir til dels benyttet til et «blandingsfiske» av breiflabb og kveite. Det er særlig problematisk dersom det fiskes kveite med breiflabbgarn i gyteperioden. Av denne grunn er fredningstidene for de to artene harmonisert i området nord for 64° N (med virkning fra 2009), jf. høstingsforskriften § 39 om at det ikke er tillatt å fiske breiflabb med garn nord for 64° N i tidsrommet fra og med 20. desember til og med 20. mai. I området mellom 62° N og 64° N gjelder et tilsvarende forbud fra og med 1. mars til og med 20. mai, mens det sør for 62° N er tillatt å fiske breiflabb med garn hele året (se tabell 7).

Tabell 7. Oversikt over gjeldende fredningstid for breiflabb og kveite (rødt = fredningstid).

Art	Område	Periode												
		Jan	Feb	Mar	Apr	Mai	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Des	
Kveite	Nord for 64°N													20/12 ¹
Breiflabb						20/5								20/12 ¹
Kveite	62°N-64°N													20/12 ¹
Breiflabb						20/5								
Kveite	Sør for 62°N													20/12
Breiflabb														

¹ Forbudt å fiske kveite med andre redskap enn krok.

I lys av en vedvarende dårlig bestandssituasjonen for kveite i sør, er det grunn til å vurdere innføring av en tilsvarende harmonisering av fredningstiden for breiflabb og kveite også sør for 64° N. Dette var tema i en høring høsten 2012 om fiske etter kveite, uten at man da gikk videre med forslaget. Blant innvendingene mot utvidet fredningstid ved garnfiske etter breiflabb i området mellom 62 og 64° N, og ev. innføring av slik fredningstid sør før 62° N, var at fangststatistikken viste relativt små kvanta kveite fisket med garn i disse områdene i denne perioden om vinteren.

Etterfølgende tabell 8 viser norske fartøys garnfangst av breiflabb og kveite i disse områdene i 2021. I området mellom 62 og 64° N ble det i henhold til landings- og sluttседdelregisteret fisket 1151 tonn breiflabb med garn i 2021. Hovedsesong for garnfiske etter breiflabb i dette området synes å være fra 20. mai (når fredningen for garnfiske etter breiflabb opphører) t.o.m. september. Det ble i dette området fisket 63 tonn kveite med garn i 2021, hvorav ca. 5 tonn (samlet) i januar og februar.

Sør for 62° N ble det av garnfartøy landet 505 tonn breiflabb og 33 tonn kveite i 2021 (tabell 8). I dette området, hvor det ikke gjelder noen fredning for fiske med garn etter breiflabb, ser vi at kvantumet av breiflabb i månedene januar, februar og mars ligger noe under måneds-gjennomsnittet, som er 42 tonn. Hovedsesong for garnfiske etter breiflabb synes å være fra juni og utover høsten, med størst kvantum i august. Kvantumet av kveite fisket med garn sør for 62° N er størst i perioden f.o.m. august t.o.m. desember, med ca. 5 tonn pr. måned.

Tabell 8. Norske fartøys garnfangst av breiflabb og kveite i 2021

2021	Breiflabb (tonn)		Kveite (tonn)	
	MI 62 & 64°N	Sør for 62°N	MI 62 & 64°N	Sør for 62°N
Januar	72	31	2	1
Februar	59	29	3	1
Mars	14	29	4	1
April	6	20	3	1
Mai	70	33	6	1
Juni	188	38	9	2
Juli	199	63	8	2
August	221	91	9	5
September	150	68	10	5
Oktober	68	40	5	5
November	62	37	4	5
Desember	40	26	2	4
Totalt	1151	505	63	33

Kilde: Landings- og sluttseddelregisteret i Fiskeridirektoratet.

Det synes å være uomtvistet at det er potensial for å bygge opp bestanden av kveite i sør. Det kan derfor være grunn til å utvide fredningen for breiflabbgarn i området mellom 62° og 64° N, slik at den blir lik fredningen lenger nord (20. desember – 20. mai), mens det sør for 62° N kan være hensiktsmessig med en fredning i perioden 20. desember – 31. mars (som sammenfaller med fredningen for kveitefiske). En slik fredningsperiode antas å gi positive effekter også for bestanden av breiflabb. På den annen side er det relativt små kvanta kveite som tas som bifangst i garn i den perioden det gjelder gytefredning for kveite (20. desember – 31. mars).

5.4.2. Utvidelse av fredningsperioden for kveite sør for 62°N

Gjeldende fredningsperiode for kveite er fra 20. desember – 31. mars. Regelen har stått uforandret i flere tiår.

Et aktuelt tiltak for å bedre forvaltningen av kveite sør for 62°N, kan være å utvide fredningsperioden for kveite sør for 62° til perioden 1. desember – 31. mars. Fordelen er at fredningsperioden antas å harmonere med reell gyteperiode for kveite, og at man beskytter gytemoden kveite som i dag fiskes i desember måned. Som det fremgår av tabell 8 er fangstene av kveite fra norske fartøy økende om høsten fra august frem til og med desember. Statistikk fra den danske Fiskeristyrelsen viser at danske fartøy også har økende fangstrater av kveite i NØS i Skagerrak i desember måned.

Tiltaket er enkelt å håndheve og vil i mindre grad påvirke andre fiskerier, som for eksempel fisket etter breiflabb. Det kan også stilles spørsmål om hvorvidt de hensyn som gjorde seg gjeldende da fredningsperioden ble fastsatt til 20. desember, gjør seg gjeldende i 2022. På

den annen side er det tale om en regel som er forutsigbar, innarbeidet, og som har stått seg godt i mange år.

5.4.3. Fiskeridirektoratets vurdering

Fiskeridirektoratet vil i denne omgang ikke fremme konkrete reguleringsforslag i fisket etter kveite sør for 64°N, men ber likevel om synspunkter på reguleringsiltakene som er drøftet i punktene 5.4.1 og 5.4.2. Vi ønsker også innspill til alternative tiltak for gjenoppbygging av bestanden av kveite i sør.

Norge og EU vil også drøfte forvaltningen av kveite i Skagerrak i løpet av 2022 med formål om å styrke kveiteforvaltningen i området.

5.5. Konsekvenser av reguleringsforslaget

Fiskeridirektoratet har vurdert forslaget kostnader, og hvorvidt næringen påføres unødige ulemper.

Formålet med forslaget er som nevnt å sikre en (langsiktig) lønnsom og bærekraftig beskatning av kveitebestanden(e). For å oppnå dette foreslås tiltak som vil begrense beskatningen på undermåls/umoden kveite, styrke gytefredningen og begrense innsatsen i direktefisket etter kveite. I tillegg blir det foreslått å etablere rapporteringsordninger.

Forslaget om økt minstemål innebærer at det blir forbudt å fiske kveite som er under 84 cm. Det anslås at uttaket av kveite mellom 76 cm – 84 cm er relativt stort. Effekten for de enkelte fartøy på kort sikt vil dermed være reduserte fangster av liten kveite, og svekket kortsiktig lønnsomhet. På den annen side vurderes tiltaket å gi styrket langsiktig økonomisk lønnsomhet, ettersom tiltaket har til formål å redusere uttaket av umoden kveite og dermed sikre fremtidig rekruttering.

Det foreslås at gytefredningen nord for 62°N (20. desember – 31. mars) skal gjelde alle redskap. Selv om det nord for 62° N er tillatt å fiske kveite med krok hele året, er hovedsesongen f.o.m. august t.o.m. november (jf. fig. 5 ovenfor). Basert på oversikten i tabell 2 for perioden 2016-2021 (nord for 62° N), ble det i månedene januar, februar og mars i gjennomsnitt (for alle år i perioden) landet totalt ca. 30 tonn kveite pr. måned tatt med line. Tiltaket vurderes derfor å ha begrenset ulempe for de aktuelle fartøyene.

Gjeldende bifangstregime i fredningsperioden for garnfiske, er etter direktoratets oppfatning romslig. Forslaget til innskjerping har til formål å styrke gytefredningen, bla. ved å forhindre et skjult direktefiske, og anses å gi en bedre balanse mellom vern i gyteperioden og næringsinteresser enn gjeldende regel.

Forslagene om skjerpet røktingskrav, redskapsbegrensninger og krav om rapportering, vurderes å være hensiktsmessig som føre-var tiltak for å redusere risikoen for overbeskatning av bestanden. Tiltakene medfører ingen investeringskostnader for fartøyene, og rapportering skjer i etablert elektronisk format.

6. Sammendrag

Med formål om å sikre en (langsiktig) lønnsom og bærekraftig beskatning av kveitebestanden(e), foreslår Fiskeridirektorater flere reguleringsiltak. Fiskeridirektoratet anser at det er helheten i reguleringsforslagene som er avgjørende for å oppnå dette formålet.

Fiskeridirektoratet ber om høringsinstansenes tilbakemelding på de konkrete forslagene. Det bes også om tilbakemelding på mulige tiltak i fritids- og turistfisket og eventuelle

særlige tiltak sør for 64°N, og som eventuelt kan inngå i en senere høring om disse spørsmålene.

6.1. Konkrete reguleringstiltak

Fiskeridirektoratet ber om innspill til følgende konkrete reguleringstiltak:

- Fiskeridirektoratet foreslår å øke minstemålet på kveite fra 80 cm til 84 cm, jf. høstingsforskriften § 47 nr. 9.
- Fiskeridirektoratet foreslår å skjerpe røktingskravet til annen hver dag, jf. høstingsforskriften § 18 fjerde ledd.
- Fiskeridirektoratet foreslår å begrense tillatt garnmengde til 150 garn ved høsting av kveite, og 150 garn samlet sett dersom fartøyet fisker breiflabb og kveite samtidig.
- Fiskeridirektoratet foreslår at største tillatte krokmengde ved høsting av kveite skal være 500 krok per døgn.
- Fiskeridirektoratet foreslår at samlet lengde på liner i fisket etter kveite kan være inntil 7500 meter.
- Fiskeridirektoratet foreslår at det innføres krav om rapportering ved bruk av garn eller line i fisket etter kveite, tilsvarende som for fisket etter breiflabb med garn, jf. høstingsforskriften § 25.
- Fiskeridirektoratet foreslår at gytefredningen nord for 62°N (20. desember – 31. mars) skal gjelde alle redskap, jf. høstingsforskriften § 39 første ledd andre setning.
- Fiskeridirektoratet foreslår en innskjerping i bifangstgangen i garnfisket i fredningsperioden for kveite. Det foreslås at det skal være tillatt å ha inntil 1 % bifangst av kveite regnet pr. uke i perioden men begrenset til 0,5 % avregnet over hele perioden, jf. høstingsforskriften § 44 tredje ledd.
- Fiskeridirektoratet foreslår at ilandført kveite som er fisket i strid med regelverket skal seddelføres uten at fartøyet får betalt 20% vederlag for slik fangst.

6.2. Innspill til tiltak i fritids- og turistfisket og eventuelle særlige tiltak sør for 62°N

Fiskeridirektoratet ber også om synspunkter - som kan inngå i en eventuell fremtidig høringsrunde – på følgende tiltak:

- Behovet for reguleringer i fritids- og turistfisket etter kveite.
- Eventuell utvidelse av fredningsperioden for kveite sør for 62°N til perioden 1. desember – 31. mars.
- Eventuell utvidelse av fredningsperioden for breiflabbgarn i området mellom 62° og 64° N, tilsvarende som nord for 64°N.

- Eventuell innføring av fredning i fisket etter breiflabb med garn sør for 62° N som sammenfaller med fredningen for kveitefiske.
- Alternative tiltak for gjenoppbygging av bestanden av kveite i sør.

7. Høringsfrist

Høringsnotatet sendes per e-post til høringsinstansene. Høringsnotatet blir også lagt ut på www.fiskeridir.no.

Fiskeridirektoratet ber om at innspill til denne høringen sendes til Fiskeridirektoratet **innen 15. september 2022**.

FISKERIDIREKTORATET

Telefon: 55 23 80 00

E-post: postmottak@fiskedir.no

Internett: www.fiskerdir.no

Livet i havet - vårt felles ansvar